

(و) گروه دال بر نهی اطاعت از زنان، نهی از مشورت با ایشان و مفادهای مشابه

توجه کنید :

- حدثنا علی بن احمد بن عبدالله بن احمد بن ابی عبدالله البرقی رحمه الله قال : حدثنی أبی عن جده احمد بن ابی عبدالله عن ابیه عن محمد بن ابی عمیر عن غیر واحد عن الصادق جعفر بن محمد عن أبیه عن آبائه علیهم السلام قال : شکی رجل من أصحاب أمير المومنین علیه السلام نساءه، فقام علی علیه السلام خطیباً، فقال : «معاشر الناس لا تطیعوا النساء علی حال و لا تأمنوهن علی مال و لا تذروهن یدبرن أمر العیال فانهن أن ترکن و ما أردن اوردنا المهالك و عصین أمر المالك فانا وجدناهن لا ورع لهن عند حاجتهن و لا صبر لهن عند شهوتهن البذخ لهن لازم و ان کبرن و العجب لهن لا حق و ان عجزن یکون رضاهن فی فروجهن لا یشکرن الكثير اذا منعن القليل ینسین الخیر و یدکرن الشر یتهافتن بالبهتان و یتمادین فی الطغیان و یتصدین للشیطان فداروهن علی کل مال و أحسنوا لهن المقال لعلهن یحسن الفعال».¹
- در حدیث گذشته بود : «و لا تطیعوهن فی المعروف حتی لا یطمعن فی المنکر».²

در کتاب کافی³ در ذیل بابی با عنوان «باب فی ترک طاعتهن» روایاتی ذکر شده است، از جمله :

- عده من اصحابنا عن احمد بن محمد عن ابن محبوب عن عبدالله بن سنان عن أبی عبدالله قال : ذکر رسول - الله صلی الله علیه و آله - النساء فقال : «اعصوهن فی المعروف قبل أن یأمرنکم بالمنکر و تعوذوا بالله من شرارهن و کونوا من خیارهن علی حذر».
- علی بن ابراهیم عن أبیه عن النوافلی عن السکونی عن أبی عبدالله - علیه السلام - قال : قال رسول الله (صلی الله علیه و آله) : « من أطاع امرأته أکبه الله علی وجهه فی النار؛ قیل : و ما تلك الطاعة؟ قال : تطلب منه الذهاب الی الحمامات و العرسات و العیدات و النیاحات و الثیاب الرقاق.
- و باسناده قال : قال رسول الله : «طاعة المرأة ندامة».
- عده من أصحابنا عن احمد بن ابی عبدالله عن ابیه عن عن ذکره عن الحسین ابن المختار عن ابی عبدالله قال : قال امیر المؤمنین - علیه السلام - فی کلام له : «اتقوا شرار النساء و کونوا من خیارهن علی حذر و إن أمرنکم بالمعروف فخالفوهن کیلا یطمعن منکم فی المنکر».
- وعنه؛ عن ابیه رفعه ابی جعفر - علیه السلام - قال : ذکر عند أبی جعفر - علیه السلام - النساء فقال : «لا تشاوروهن فی النجوى و لا تطیعوهن فی ذی قرابة».

1. علل الشرائع، ج 2، باب 288، ص 512 و 513.

2. نهج البلاغه، (فیض الاسلام)، خطبه 79، ص 179.

3. ج 5، کتاب النکاح، صص 516. 518.

- وعنه عن ابی عبدالله الجامورانی عن الحسن بن علی بن ابی حمزة عن صندل عن ابن مسکان عن سلیمان بن خالد قال : سمعت أبا عبدالله - علیه السلام - يقول : «إیاکم و مشاورة النساء فإن فیهن الضعف و الوهن و العجز».
- ... قال امیر المؤمنین - صلوات الله علیه - : «کل امرء تدبره امرأة فهو ملعون».
- محمد بن یحیی عن احمد بن محمد عن الحسن بن سیف عن اسحاق بن عمار رفعه قال : «کان رسول الله صلی الله علیه و آله إذا أراد الحرب دعا نساءه فاستشارهن ثم خالفهن».
- علی عن أبیه عن عمرو بن عثمان عن بعض اصحابه عن ابی عبدالله - علیه السلام - قال : «استعیدوا بالله من شرار نساءکم و کونوا من خیارهن علی حذر و لا تطیعوهن فی المعروف فیدعونکم الی المنکر و قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : النساء لا یشاورن فی النجوی و لا یطعن فی ذوی القربی إن المرأة اذا أسنت ذهب خیر شریها و بقی شرهما و ذلك أنه یعقم رحمها و یسوء خلقها و یحتد لسانها و أن الرجل إذا أسنَّ ذهب شرُّ شطریه و بقی خیرهما و ذلك أنه یؤوب عقله و یتحکم رأیه و یحسن خلقه».
- از رسول خدا - صلی الله علیه و آله - : «... و اذا کان امرؤکم شرارکم و اغنیؤکم بخلاؤکم و امورکم الی نساؤکم فبطن الارض خیر لکم من ظهرها».⁴
- ابو عبدالله الاشعری عن بعض اصحابنا عن جعفر بن عنبسة عن عباد بن زیاد الاسدی عن عمرو بن ابی المقدم عن ابی جعفر - علیه السلام - و احمد بن محمد العاصمی عن حدثه عن معلى بن محمد البصری عن علی بن حسان عن عبدالرحمن بن کثیر عن ابی عبدالله - علیه السلام - قال : «فی رسالة امیر المؤمنین - علیه السلام - الی الحسن - الی الحسن - علیه السلام - لا تُملک المرأة من الامر ما یجاوز نفسها؛ فإن ذلك أنعم لحالها و أرحی لبالها و أدوم لجمالها؛ فإن المرأة ریحانة و لیست بقهرمانانة و لا تعد بکرامتها نفسها و اغضض بصرها بسترک و اکففها بحجابک و لا تطمعها أن تشفع لغيرها فیمیل علیک من شفعت له علیک معها و استبق من نفسک بقیة؛ فإن إمساکک نفسک عنهن - و هن یرین أنك ذو اقتدار - خیر من أن یرین منک حالا علی انکسار».⁵

در این ارتباط، روایات متعدد دیگری نیز وجود دارد که در متون حدیثی شیعه و اهل تسنن و برخی پژوهش های جدید - از جمله دو پژوهشی که از آن ها یاد کردیم - وجود دارد، لکن ضرورتی در ذکر آن ها در این مجال نیست و در آن چه نقل شد غنا و کفایت است.

4. تحف العقول، ص 32.

5. کافی (فروع)، ج 5، ص 510.